

RAPORT
z wykonania
Programu Ochrony Środowiska
Gminy Miejskiej Człuchów

GMINA MIEJSKA CZŁUCHÓW

4 października 2017

1. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna

Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, gmina ma obowiązek sporządzenia gminnego Programu ochrony środowiska. Program ochrony środowiska dla Gminy Miejskiej Człuchów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022 został przyjęty Uchwałą Nr LII.366.2014 Rady Miejskiej w Człuchowie z dnia 12 listopada 2014 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Człuchów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie gminy. Przepisy prawa nie określają wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania. Wobec powyższego, zdecydowano przedstawić podstawowe informacje mające wpływ na wykonanie celów zawartych w Programie ochrony środowiska Gminy Miejskiej Człuchów.

1.2. Okres, jaki obejmuje Raport

Raport z realizacji Programu obejmuje okres dwóch lat kalendarzowych – od 01.01.2015 r. do 31.12.2016 r., według stanu na dzień 31.12.2016 r.

1.3. Źródła danych

Informacje zostały pozyskane z następujących źródeł:

1. Urząd Miejski w Człuchowie,
2. Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Człuchowie,
3. Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 dla Gminy Miejskiej Człuchów.

2. Raport dotyczący ochrony zasobów naturalnych gminy.

2.1. Formy ochrony przyrody

Ustawa o ochronie przyrody zawiera katalog form ochrony przyrody, zawarty w art. 6 ust. 1 przedmiotowej ustawy:

1. Formami ochrony przyrody są:
 - 1) parki narodowe;
 - 2) rezerваты przyrody;
 - 3) parki krajobrazowe;
 - 4) obszary chronionego krajobrazu;
 - 5) obszary Natura 2000;
 - 6) pomniki przyrody;
 - 7) stanowiska dokumentacyjne;
 - 8) użytki ekologiczne;
 - 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
 - 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie Gminy nie zmieniła się ilość ustanowionych form ochrony przyrody w stosunku do liczby zawartej w Programie. Nie zniesiono żadnej z tych form, co należy uznać za wykonanie założeń Programu.

Gmina Miejska Człuchów położona jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu pn. „Zespół Jezior Człuchowskich”, utworzonym w 1981 r. w ramach ustanowienia przez Wojewódzką Radę Narodową Parku Krajobrazowego „Dolina Słupii”.

Ponadto, na terenie miasta od 2000 r. znajduje się użytek ekologiczny pn. „Mokradła nad Jeziorem Łazienkowskim” oraz 33 pomniki przyrody – drzewa o rozmiarach minimum 300 cm obwodu mierzonego na wysokości 130 cm. 32 drzewa znajdują się na terenie Parku miejskiego – Lasek Luizy oraz jedno drzewo przy brzegu jeziora Miejskiego (Łazienkowskiego).

2.2. Turystyka

Gmina Miejska Człuchów ma duże możliwości turystyczne, które powinny być wykorzystywane z maksymalnym poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Rozwój infrastruktury turystycznej w badanych latach nie wpłynął w negatywny sposób na zasoby naturalne gminy.

3. Działania systemowe – stopień realizacji

3.1. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii

Analiza zużycia wody:

a) łącznie w gospodarstwach domowych na terenie Gminy:

Rok bazowy 2012 – 457 403 m³/rok

Rok 2016 – 398 200 m³/rok,

b) Zmiany zużycia wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca:

Rok bazowy 2007 – 33,1 m³/rok

Rok bazowy 2011 – 32,1 m³/rok

Rok 2016 – 29,42 m³/rok.

Zgodnie z założeniami Programu ochrony środowiska ciągle maleje zużycie wody w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

3.2. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

3.2.1. Jakość powietrza

Bez zmian w stosunku do roku bazowego.

3.2.2. Jakość gleb

Bez zmian w stosunku do roku bazowego.

3.2.3. Jakość wód

Bez zmian w stosunku do roku bazowego.

3.2.4. Gospodarka odpadami

Uchwałą Rady Miejskiej przyjęto system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy obowiązujący od dnia 1 lipca 2013 r. Obowiązuje podział w zależności od rodzaju nieruchomości: zamieszkałe i niezamieszkałe oraz mieszane.

Ilości ograniczenia masy odpadów

	2016	1015	2014
Ograniczenie biodegradowalnych	0 %	25%	27,4%
Ilość wysegregowanych odpadów (papier, szkło, plastik)	37,9 %	39%	32%
Ilość odzyskanych budowlane	146,3%	76,5%	98,8%
Odpady niesegregowane	3684,23 MG	3461,8 MG	3290,2 MG

- Rośnie ogólna masa odpadów co widać po wzrastającej ilości odpadów niesegregowanych,
- W 2016 r. maksymalnie ograniczono do minimum ilość odpadów biodegradowalnych, które składowano na składowisku i obecnie wynosi ona - 0%
- Bardzo wysoki odzysk materiałów budowlanych. Wartość powyżej 100% jest wynikiem magazynowania części odpadów w ubiegłych latach.
- O 5,9 % wzrosła ilość odpadów wysegregowanych w stosunku do roku bazowego 2014 r.

Utylizacja azbestu na terenie Gminy Miejskiej Człuchów:

a) Ilość zutilizowanego azbestu w roku 2015 (zinwentaryzowane – jednostka miary kg):

			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
7 400	5 060	2 340	6 150	3 810	2 340	1 250	1 250	0

b) Ilość zutilizowanego azbestu w roku 2016 (zinwentaryzowane - jednostka miary kg):

			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
18 680	12 160	6 520	18 680	12 160	6 520	0	0	0

c) Łączna ilość zutilizowanego azbestu od początku prowadzenia ewidencji, czyli od roku 2010 (zinwentaryzowane – jednostka miary kg)

			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne	razem	os. fizyczne	os. prawne
280						221		
955	98 860	182 095	59 210	50 350	8 860	745	48 510	173 235

4. Realizacja celów i kierunków działań przyjętych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Człuchów

4.1.1. Gospodarka wodna

W analizowanych latach (2015-2016) w ramach istniejącej sieci wodociągowej, zaopatrzenie gminy w wodę stało na dobrym poziomie. Częstotliwość występowania awarii ocenia się jako niską. Parametry jakościowe wody określa się jako dobre. Wszystkie ścieki wpływające do kanalizacji sanitarnej znajdującej się w Gminie kierowane są do zmodernizowanej Miejskiej oczyszczalni ścieków przy ul. Kamiennej w Człuchowie.

Osiąganie coraz wyższego poziomu czystości wód powierzchniowych jest uwarunkowane systematycznymi działaniami na szeregu płaszczyznach, w tym m.in.:

- właściwym odprowadzaniem wód opadowych, uwzględnianiem tego aspektu przy kolejnych modernizacjach,
- dążeniem do trwałego stanu 100% skanalizowania aglomeracji na terenie gminy,
- poprawą szczelności zbiorników przydomowych (szamb),
- wdrażaniem właściwych nawyków wśród mieszkańców, zmierzających do optymalnego korzystania z zasobów wodnych gminy.

W związku z powyższym, prowadzona jest m.in. gminna ewidencja zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Aktualnie, ewidencja ta jest aktualizowana, w celu dokonywania systematycznej kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości na terenie miasta.

4.1.2. Budowa sieci wodociągowej w latach 2015-2016

Długość nowo wybudowanej sieci wodociągowej:

2015 r. – 1834 metrów,

2016 r. – 1048 metrów.

4.1.3. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miasta, a także modernizacja oczyszczalni ścieków.

Długość nowo wybudowanej sieci kanalizacyjnej:

2015 r. – 587 metrów, 2016 r. – 1113 metrów.

Dnia 10 sierpnia 2016 r. Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. zawarła umowę o dofinansowanie projektu pn. „Modernizacja i rozbudowa Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Człuchowie” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Realizacja modernizacji rozpoczęła się w 2017 roku.

4.2.1. Gospodarka odpadami

Zadanie: Rekultywacja składowisk odpadów. Wdrażanie systemu selekcji odpadów.

Rekultywacja składowisk opadów w Dębnicy i Kiełpinie – nadal trwa monitoring.

4.3.1. Poprawa jakości środowiska (powietrze, hałas)

a) Likwidowanie węgla jako paliwa w lokalnych kotłowniach i gospodarstwach domowych i zastępowanie go innymi, bardziej ekologicznymi nośnikami ciepła

W latach 2015-2016 brak danych. Na początku 2017 r. Gmina rozpoczęła przygotowania do wzięcia udziału w konkursie „Czyste Powietrze Pomorza”. Dnia 12 lipca wpłynęła decyzja w sprawie rozstrzygnięcia konkursu. Uzyskano dofinansowanie w wysokości 25% kosztów kwalifikowanych zadania, a 5% dodatkowo przeznaczonych będzie z budżetu gminy. Wnioski złożyło 18 mieszkańców.

b) Zmniejszenie zużycia paliw i emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego

- brak inwestycji termomodernizacyjnych budynków użyteczności publicznej w latach 2015-2016.

c) Poprawa nawierzchni dróg; budowa i modernizacja dróg i infrastruktury drogowej.

Modernizacja dróg:

I) 2015 r.:

- ul. Wyszyńskiego, ul. Łąkowa (III etap), ul. Bema – Staszica – Niemcewicz, ul. Broniewskiego, ul. Rzemieślnicza, ul. Ketlinga, ul. Szkolna,

II) 2016 r.:

- ul. Jacka i Agatki z parkingiem, ul. Jerzego z Dąbrowy, sięgacz ul. Kamiennej, ul. Kościńskiego (I etap), Skrzetuskiego,

4.4.1. Racjonalizacja użytkowania surowców

a) Zabezpieczenie hydrantów przed niekontrolowanym poborem wody:

- zadanie przewidziane do realizacji od roku 2017,

b) Remont oświetlenia dróg i ulic:

- bieżące naprawy,

c) Wymiana oświetlenia dróg i ulic na energooszczędne:

- brak inwestycji w oświetlenie energooszczędne w latach 2015-2016,

- w 2017 r. Gmina Miejska Człuchów uzyskała dofinansowanie na realizację zadania pn. „Modernizacja oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne w ciągach komunikacyjnych i ogólnodostępnych przestrzeniach publicznych w Gminie Miejskiej Człuchów i Gminie Człuchów”. Realizacja inwestycji przewidziana jest na rok 2018. Zaplanowano wymianę 1638 opraw oświetleniowych, nieefektywnych, sodowych na energooszczędne ledowe. Modernizacja pozwoli na znaczne obniżenie zużycia energii elektrycznej oraz spadek emisji dwutlenku węgla.

4.5.1. Ochrona powierzchni ziemi

a) Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów, rekultywacja składowisk:

- pojawiające się dzikie wysypiska odpadów są na bieżąco skutecznie usuwane,

4.6.1. Racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych

Na terenie gminy nie zmieniła się ilość ustanowionych form ochrony przyrody w stosunku do liczby zawartej w Programie. Nie zniesiono żadnej z tych form, co należy uznać za wykonanie założeń Programu. Gmina Miejska Człuchów położona jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu pn. „Zespół Jezior Człuchowskich”. Ponadto na terenie miasta znajduje się:

- użytek ekologiczny pn. „Mokradła nad Jeziorem Łazienkowskim”,
- 33 pomniki przyrody, drzewa o rozmiarach minimum 300 cm obwodu mierzonego na wysokości 130 cm. 32 drzewa na terenie Parku miejskiego – Lasek Luizy oraz jedno drzewo przy brzegu jeziora Miejskiego (Łazienkowskiego).

4.7.1. Zwiększenie świadomości ekologicznej – edukacja ekologiczna

- ulotki informacyjne na temat sposobu segregowania odpadów komunalnych,

5. Podsumowanie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miejskiej Człuchów stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w gminie. Podstawowym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach - od krajowego poprzez wojewódzkie aż do gminnego - jest, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Analizując realizację programu na poziomie gminnym należy pamiętać, że zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają zarówno organy gminy, jak również wszelkie podmioty gospodarcze oraz mieszkańców tworzących samorząd gminny.

Zadania wykonywane przez Gminę Miejską Człuchów wpływają na realizację ochrony środowiska w sposób pośredni lub bezpośredni. W niniejszym raporcie przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące sposobu realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Ochrony Środowiska. Do najważniejszych celów i działań należy zaliczyć:

- zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, w tym przede wszystkim całkowite skanalizowanie miasta,
- zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi,
- utrzymanie zieleni miejskiej,
- modernizację dróg.

Niektóre z zadań obciążających budżet gminy wymaga nakładów znacznych środków finansowych, co niejednokrotnie jest podstawową przyczyną braku ich realizacji. W tym przypadku niezmiernie istotne jest określenie zadań priorytetowych.